

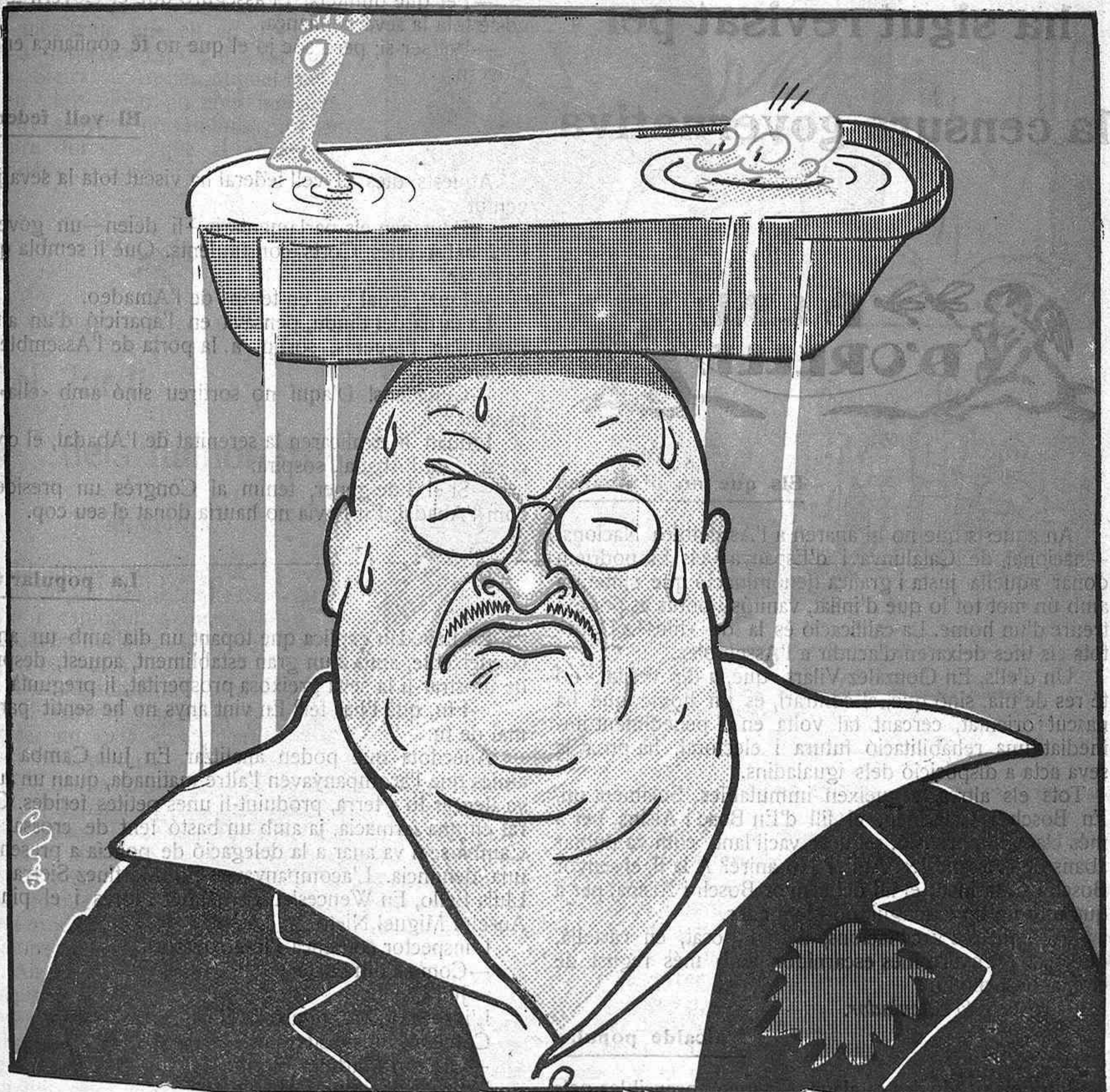
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Periodic humoristic

Núm. 2013 : Any XXXIX

10 cèntims — Atrassats: 20

BARCELONA 27 DE JULIOL DE 1917

EL TRUC DEL ALEMANY

Sistema per a refrescar les idees sobre la guerra

Aquest número

ha sigut revisat per la censura governativa

Els que no hi anaren

An aquests que no hi anaren a l'Assemblea Nacional —nacional de Catalunya i d'Espanya— els hi podríem donar aquella justa i gràfica denominació que sintetitza amb un mot tot lo que d'inflat, vanitós i obtús es pot extreure d'un home. La qualificació és la de «tifes». Doncs tots els tifes deixaren d'acudir a l'Assemblea.

Un d'ells, En González Vilart, que, a dir veritat, no té res de tifa, sinó que, al contrari, és un home que ha nascut orientat, cercant tal volta en el penediment immediat una rehabilitació futura i electoral, ha posat la seva acta a disposició dels igualadins.

Tots els altres, segueixen immutables. Solament un, En Bosch i Catarineu, el fill d'En Bosc i Alsina, per a més clara comprensió, segueix vacil·lant, com va dubtar abans de l'Assamblea. Aniré? No aniré? A la fi, el senyor Bosch i Catarineu, el fill del senyor Bosch i Alsina, per a que tothom ho entengui, no hi va anar.

Per aquestes vacil·lacions, li han posat, en castellà, que aixís pren aire més escarnidor, amb més regust de circ, aquest motiu:

—*El perrito calculador.*

L'alcalde popular

Un dels productes catalans més incomprensibles pels estranys i més afalagador per a nosaltres és l'alcalde popular. El primer—de la nostra època—fou el Dr. Robert; el darrer ho és En Martínez Domingo. Posem entremig

an En Bastardas, an En Pích, i fins an En Rius, malgrat tot.

L'alcalde popular té dues característiques. O bé fa de alcalde accidental, com En Bastardas o En Pích, o bé és alcalde de reial ordre que, arribat el moment d'opció, es gira i cau del cantó del poble, com el Dr. Robert i En Martínez Domingo. El govern confia en ells, però, segons el moment, es treuen les armes reials i es col·loquen una barretina, si els temps són catalanistes, o una gorra frigia si són republicans. An En Martínez Domingo li ha calgut posar-se una barretina amb aire de gorra frigia, indument que escau a la seva fórmula subversiva de «Abans que alcalde de reial ordre, prefereixo ésser ciutadà lliure de la lliure Barcelona».

Però abans havia fet una altra frase. Conten que el Governador, al rebre la seva dimissió, li digué:

—Per què dimiteix? Li asseguro que el Govern té en vostè tota la seva confiança.

—Pot-ser sí; però sóc jo el que no té confiança en el Govern.

El vell federal

Aquests dies el vell federal ha viscut tota la seva joventut.

—Demanen els parlamentaris—li deien—un govern nacional i unes Corts constituents. Què li sembla que passarà?

—Igual, igual que en temps de l'Amadeo.

La tarda del dinou, pensava en l'aparició d'un altre Estanislau Figueras, sortint a la porta de l'Assemblea i cridant:

—Ciudadans! D'aquí no sortireu sinó amb «ella» o morts.

I quan li explicaren la serenitat de l'Abadal, el cívic coratge de l'Abadal, sospirà:

—Si el 3 de gener, tenim al Congrés un president com l'Abadal, En Pavía no hauria donat el seu cop.

La popularitat

En Lavedán explica que topant un dia amb un antic condeixeble, amo d'un gran establiment, aquest, després de mostrar-li la seva greixosa prosperitat, li preguntà:

—I tu, què t'has fet? En vint anys no he sentit parlar mai de tu.

Anècdota que poden analitzar En Juli Camba i els amics que l'acompanyaven l'altre matí, quan un auto va llençar-lo a terra, produint-li unes petites ferides. Curat en una farmacia, ja amb un bastó fent de crosseja, En Camba se'n va anar a la delegació de policia a presentar una denuncia. L'acompanyaven En Martínez Sierra, En Lluís Bello, En Wenceslau Fernández Flores i el pintor Anselm Miguel Nieto.

L'inspector comença l'interrogatori.

—Com se diu vostè?

—Juli Camba.

L'inspector, res, ni aixeca el cap.

Comencen els testimonis.

—Gregori Martínez Sierra.

L'inspector, impertorbable.

—Anselm Miguel Nieto.

L'inspector segueix escrivint:

Wenceslau Fernández Flores.

L'inspector continuava sense comoure's amb els visitants. Mitja literatura castellana.

—Lluís Bello.

En Camba, indignat de l'imperorbabilitat del policia, esten el braç cap a l'escriptura i anuncia:

—Diputat a Corts.

El policia redreça el cap, mira, es refila el bigoti i segueix preguntant amb tota l'amabilitat possible en una comissaria, a les quatre de la matinada, on acabava de demostrar-se que la popularitat literaria, ni l'artística no és més que credulitat vanitosa.

El condeixeble d'En Lavedán tenia més fama que ell en el barri; i per a l'inspector En Camba, En Martínez Sierra, L'Anselm Miguel Nieto i En Lluís Bello no eren més que quatre senyors noctàmbuls, pot-ser quatre forasters que al sortir de l'«Edén» badaven.

Del Jardí dels humoristes

ARMONIA

El nostre protagonista era una mena de poll ressucitat. Fent de *chauffeur* i explotant a quatre infelços passatgers havia fet una gran fortuna en pocs dies.

Una vegada enriquit, va volguer fer el senyor; tingué la pretensió d'ésser un *snob* en tot l'aristocràtic sentit de la paraula.

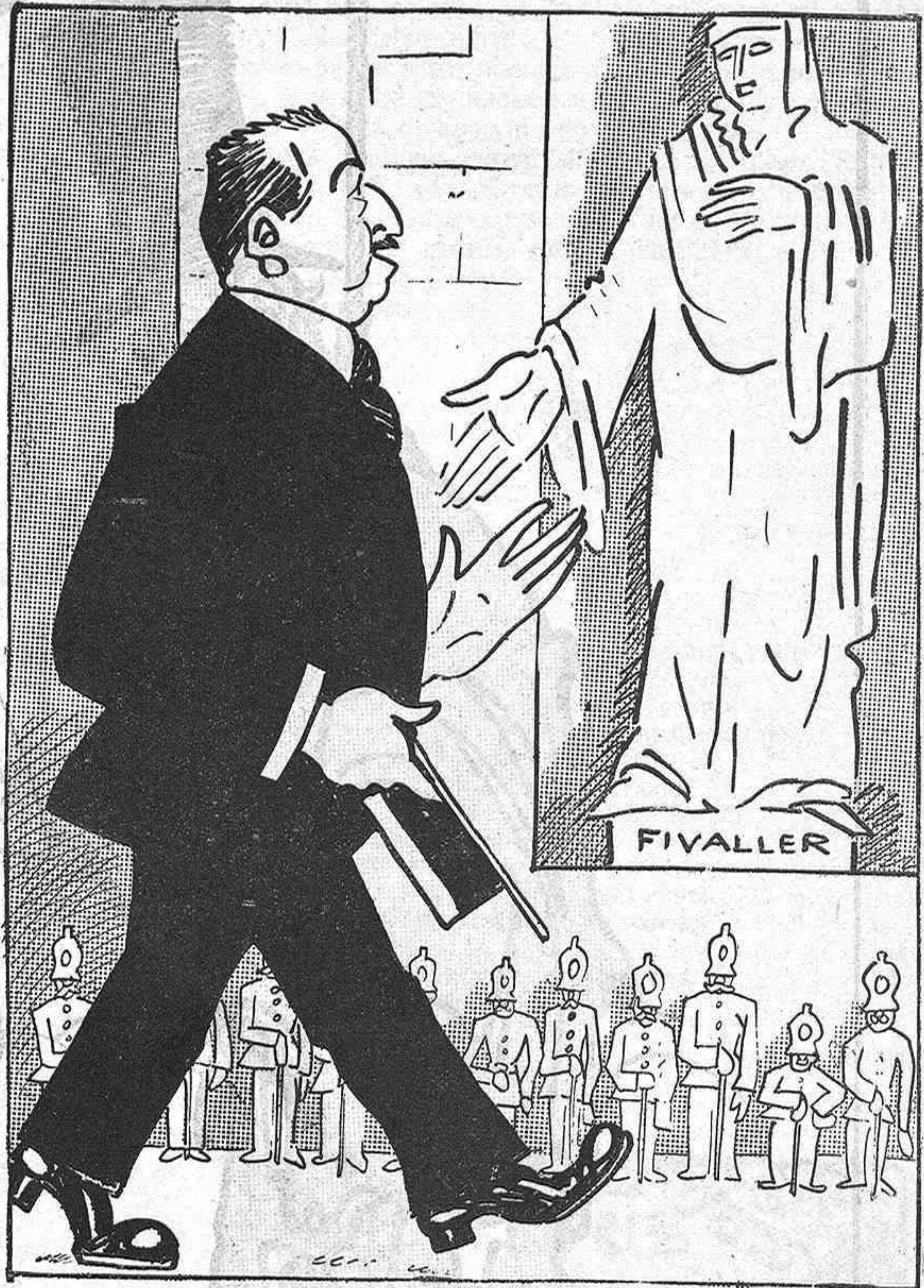
Un dia va anar a sentir la conferència d'un crític famós, que parlà sobre aquest tema: «De l'art en la vida quotidiana». Entre tesis i tesis, el savi conferenciant feu ressaltar la manca d'harmonia que's trobava en les cases de senyors. «¿No trobeu ridícol—deia el crític famós— això de que la gent de quartos, vestint com vesteix a l'última moda, visqui entre mig de mobles del Renaixement i salons decorats a la Pompadour?»

An el nostre poll ressucitat aquesta teoria se li va encasquetar materialment al cap.

—Té raó aquest mestre—deia.—Resulta altament bestial que, tal com anem vestits, ens asseiem en sillons fabricats per a gent d'altres temps, que duïen espasí i anaven amb calça curta. Això no està bé; això s'ha d'acabar.

I volguent mostrar-se també intel·ligent, va fer cridar al tapicer i a l'ebanista.

—Escoltin—els va dir.—¿Sabrien dir-me si en mate-

LA DIMISSIÓ DE L'ALCALDE

—Bravo, noi!... Si no que soc de pedra marbre, fins jo i tot t'aplaudiria.

ria de mobles i salons existeix un nou estil, un estil Segle xx?

—No, senyor—li respongueren.—Tota la gent *chic* se fa fer salons i mobles d'època i no s'estila altra cosa.

Decepcionat, però no convençut, el nostre home va començar a rumiar. «Ja et tinc!—va dir-se.—Ja que no és possible adaptar el mobiliari i el decorat a l'indumentaria, adaptaré l'indumentaria al decorat i al mobiliari.» I dit i fet: va córrer a casa del sastre i va encarregar un grapat de trajos d'època.

Per desgracia, a casa seva tot eren estils diferents: el menjador era Henric II; el saló, Lluís XVI; l'arcova, Lluís XV; el despatx, Imperi; el quarto de bany, Renaixement, etc., etc., de mode que va necessitar tants trajos com habitacions tenia el pis. Era l'única manera d'estar en harmonia artística.

Però aquí vingué el desgavell. Com que, lògicament,

R. I. P.

“El señor Benito y Palomo ha subido al cielo”

no podia asseure's al despatx Imperi amb el vestit Lluís XVI, ni entrar a la cambra Lluís XV amb el trajo de Renaixement, ve't-aquí que a cada moment canviava d'indumentaria.

Es natural, al cap d'una setmana de fer aquesta vida armònica el nostre home estava cansat, xafat, reventat, que no podia dir fava.

Aleshores va tenir una idea genial. Va adonar-se que l'únic trajo que era comú a totes les èpoques era el trajo de la naturalesa.

I des d'aleshores es passeja per casa nú de pèl a pèl.

BEAUVB

COM que els senyors de la censura no ens deixaren aturar dijous a la plaça de Sant Jaume, tirarem endavant com si no hi fós i, després de saludar a la Caixa d'Estalvis, les empendrem camí de Jaume I avall.

Allí veurem aquella casa on venen pipes i bastons; moltes sabateries i camiseries; veurem la dagueria de càn Grau amb aquell fulano que s'afeita sempre i no acaba mai, la drogueria d'En Banús i la taverna o bar que hi han posat relativament de nou.

I som a la plaça de l'Angel. Aquí fem una miqueta el cursi i diguem:

*Estos, Fabio ¡ay dolor! que ves ahora,
campos de soledad, mustio collado,
fueron un tiempo Itálica famosa.*

I si no Itàlica, foren els vells carrers de la ciutat gloriósament cantats un dia per l'ex-gloriós i ex-poeta i quasi ex-home senyor Xavier Viura.

Què resta d'aquella cèlebre «La Lluna»? Què de la farmacia del senyor Vicens Ferrer? On és aquella quincalleria on venien aquells cucs que s'estiraven i arronçaven? Com a únic record queda la sabateria que fa cantonada amb la Tapineria, ja condemnada a mort, i la confiteria de càn l'Abella, patria del turrans de yema cremada, de les trenes de sucre perfumades amb rosa, menta o bergamota i dels caramel·los de cafè o llimó.

Però deixem-nos de coses tristes i empenem-les cap al carrer de la Princesa. Aquí sí que hi trobem canvis des del cap d'amunt al cap d'avall. On és la sastreria de *El Vapor*, on aquella llibreria religiosa, i els sucraires i els graners? Records de lo que fou són la casa d'En Sans, el magatzem de curtits de la cantonada del carrer de la Barra de ferro, el de les bàscules, el de la llana de més avall, En Serra i Valls, el rellotger, el cerer, el cafè d'En Baldric i càn Melic.

Cert que encara hi ha fent la viu-viu la botiga de jòcs

de mans; però en canvi, on és el senyor Presas (a) *tío Carajo*, on En Felicià Serra i En Sanpere i l'Estrada? A càn Cros és un càn Cros diferent, millor pot-ser, però diferent. A càn Gaissert també han prosperat, però ja no és aquell despatx de quan el senyor Sneider.

I ara tombem; mireu, allí hi ha a càn Mir i Suñol, però hi falta En Crespi; mireu el Conservatori, el palau de Belles Arts sense exposició, la font de Neptú tancada, uns que ferren cavalls, soldats d'artilleria, el Palau de Justicia, l'Arc de Triomf.

Hem arribat.

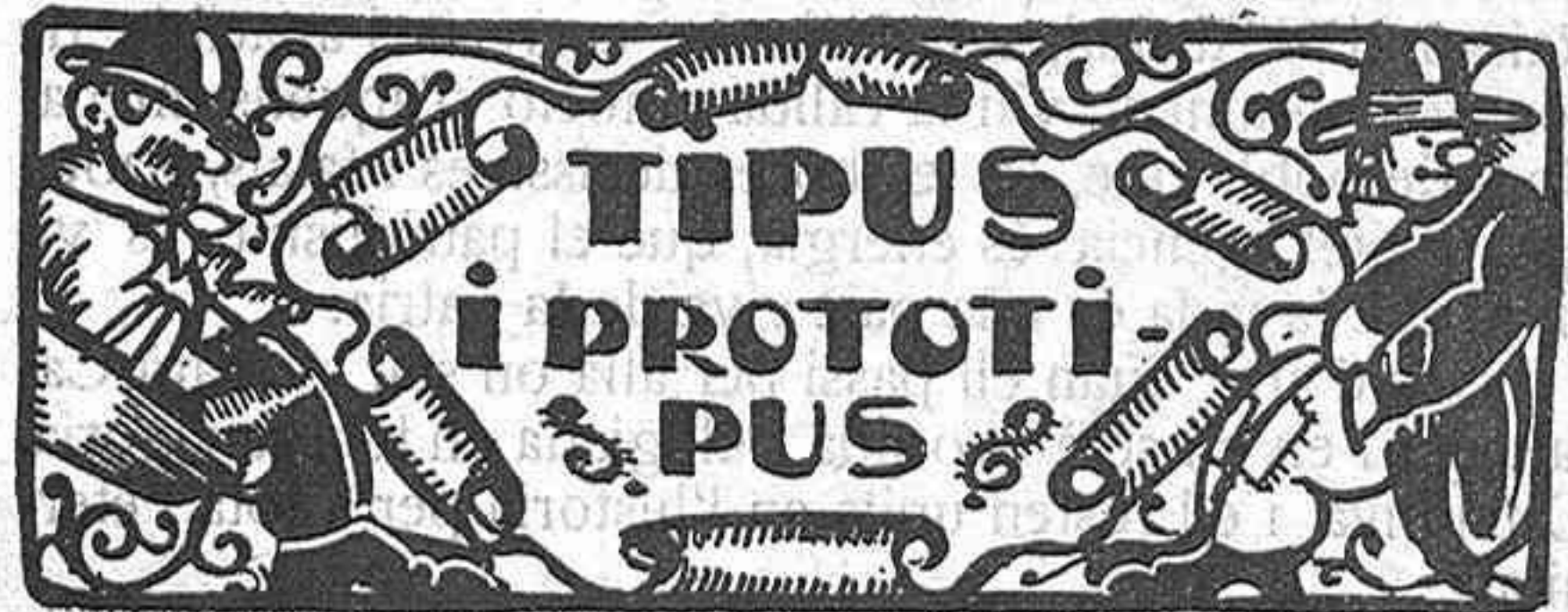
Un mal-entès

L'Enric, l'Andreu i En Quim, tres nois petits que sempre van plegats, com de costum, jogaven al Padró a «escarbat bum-bum» marcant els punts del jòc amb uns grans crits.

El jòc és, com sabem, pels avorrits; un jòc mig sí i mig no; és, en resum, quelcom distret, a estil de la Patum; i... dali amb el «bum-bum», els maleits.

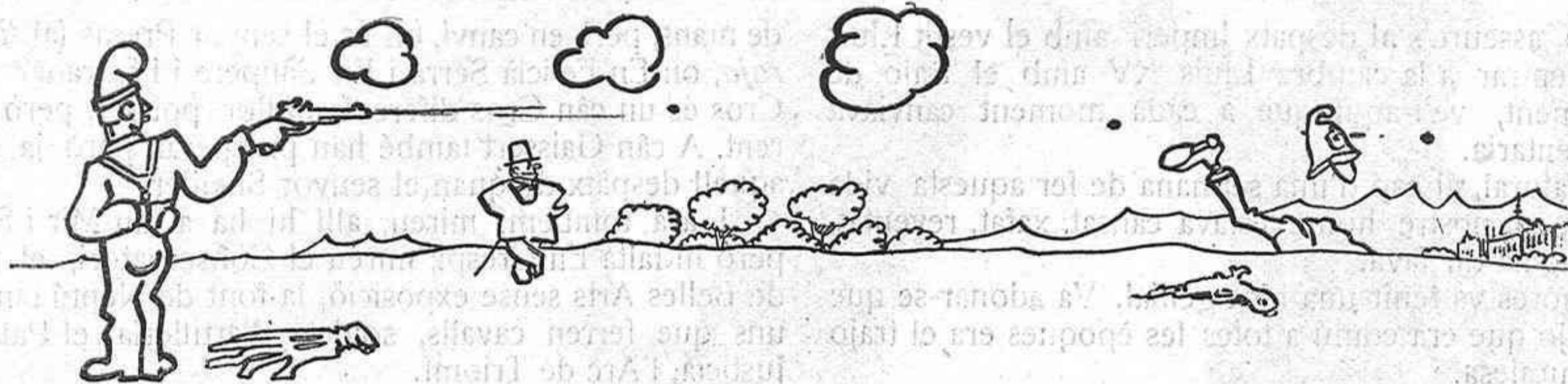
Tot d'una, heu's-aquí que un polissó que amb calma es passejava pel Padró llegint cartells plantats per les parets, sentint baladrejà aquells noms estranys, creient que eren insults als alemanys, fa presos tot seguit als tres baillets.

JOAQUIM MALLEU

s alt i prim, però d'una noble i ferma vigoria que, amb la venerable serenor de la barba canosa, li donen una elegant i mondana esbeltesa, plena de respecte.

Darrera els vidres de les ulleres, els ulls tenen una amable penetració plena d'eficacia i, com és alt, sembla que dels ulls li vessin no sé quines deus de fina benivolença. Ben clar diuen aquells ulls que és home que sab callar, entre somriures, lo millor d'ell mateix, que les coses dels altres les aplaudeix i sublima despullant-les de tota lletjor i deixant-les nues amb tota la càndida gracia de les coses exquisides. Es a dir, és home que sab les de-

El testimoni.— Pat... ell... Miri que's desculda el guant.

bilitats dels demés perquè se les calla, tancant-les per sa propia experiència i la seva fortitut perquè no la malgasta.

Però, fills, quan és el dia! Amb aquella mateixa riallera penetració dels ulls, amb aquella mateixa continència de l'home que rellisca suau sense fer estridència de sa propia saviesa, ell treu a llum la sagacitat i la nobilíssima fortaleza, que a la clara plenitud de son talent, hi han anat acumulant els ulls àvids d'apendre la gracia—que reflectin—de les coses exteriors i les debilitats—que guarden—dels homes.

I aixís, un dia històric, ell demostra estar capacitat per a ésser un home històric. Per molt alt que el col·loquin les circumstancies, ell està més alt.

I sempre amb aquella externa estabilitat apacible—els ulls tenen, fins al fons de les nines, una guspira que tremola com una vibració—ell compleix amb escreix, amb noble i serena eficacia, l'altíssima missió que la patria li ha confiat.

Les seves mans estàn consagrades amb el prestigi dels oficiants. Perquè en el nostre altar ell ha complert els rites i ha dit, serenament i bella, les paraules de la consagració. Al través de l'història, Catalunya i ell resten lligats per a l'eternitat.

President per antonomasia, patriota clarividet, En Raimond d'Abadal, sota la fredor correcta i apacible de son temperament, viu la càlida emoció d'aquells menadors de poble que, en les hores decisives i fatals, saben que l'intel·ligencia és energia, que el patriotisme és vi-rrior, que la vida és una part viva de la patria.

Des d'ara, quan ell passi per allà on sía, passarà Catalunya i en ell serà evocada i elogiada en tota sa vigoria. Catalunya i ell resten units en l'història per a tota l'eternitat.

Al veure'l, en l'habitud quotidiana de la seva tranquila vida de ciutadà, tots els catalans, en la devoció íntima dels sentiments més nobles, direm amb el cor tres noms, que, amb sols dir-los, són el seu elogi més cívic i patriòtic:

FIVALLER, CLARIS I ABADAL

Si jo tingués autoritat, voldria que aquestes ratlles fossin com una primera pedra d'un monument.

AVATAR

Aigua clara, riallera, cristallina
que baixés pel torrent de dia i nit;
te banya el sol, i et presta son esprít
i ets groga, blava, verda i purpurina.

La romàntica lluna t'il·lumina
com raig de plata intensament polit,
i ton salt en misteri convertit
per les regions fantàstiques camina.

Nimfes, castells, fantasmes i visions
convertits en elèctrica corrent
donen vida industrial an els contorns.

Mes ai! que en mig la vida i moviment
del *paria antic* se sent en ocasions
les redivives veus i maldiccions!

P. MARTÍ MALAPLATA

Lloro, tu!

Servidor, en aquests temps de calor, té la costum de geure molt, habitut nascuda de la convicció profunda de que enlloc s'està tan fresc com al llit, sobre tot si t'hi estires cobert únicament amb una camisola o encara millor, vestit de pell, que és com la mare va parir-te.

Naturalment que durant aquests banys de llençol la finestra se deixa oberta; una cortina o persiana serveix per a detenir la llum i deixar passar l'aire, l'aire ail i totes les xerrameques i cançons del cel-obert.

Totes són empipadores; la jota, la dona que renya als nois, els nois que ploren, una que deu tenir ànima de cigala, perquè sense parar mai i com més calor fa més canta:

Luis, Luis!...

Però la verdaderament irritant era (avui ja no) la senyora del lloro. Calculin que cap allí a les deu començava la comedia, que durava quan menys dotze horettes llargues. Fixin-se:

*Lorito real,
dame la pata.*

Ha de ser en Portugal.

—Amita, amita, amita.

Piojito al lorito, piojito al pobre lorito, piojito.

Arroz a Paco, arroz a Paco, ay que rrrrico.

—No quiero ir a la escuela.

I en fi, un tal seguit de poques soltes sense ordre ni concert que en absolut destarotaven.

Lo que ens cridà l'atenció fou que el lloro no contestés mai. Jo pensava:

—Ja és toçut, ja!

O bé:

—Deu estar amoïnada, pobre bestia!

De manera que àdhuc per llàstima al animaló, jo de tant en tant cridava:

—Calla, cotorra!

Un dia me la trobo per l'escala i li dic:

—Escolti, quin dia comença a parlar el lloro i a callar vostè?

—Ai, el pobret!

—Pobre de mi. Quan comença a parlar el lloro?

—Mai.

—Com que mail

—Es dissecat i mort.

—I doncs, per què fa el ximple vostè?

—Se'm figura que reso parts de rosari en sufragi de la seva ànima.

—Sab què?

—Digui.

—El lloro ets tu!

PAPERAM

NIHIL, per I. Socias Aldape.—Inspirades en la terrible lluita que continuà tacant de sang la vella Europa, el jove poeta senyor Socias Aldape ha compost cinc rapsodies, que podríem dir-ne també cants poemàtics plens de seny i de malinconia.

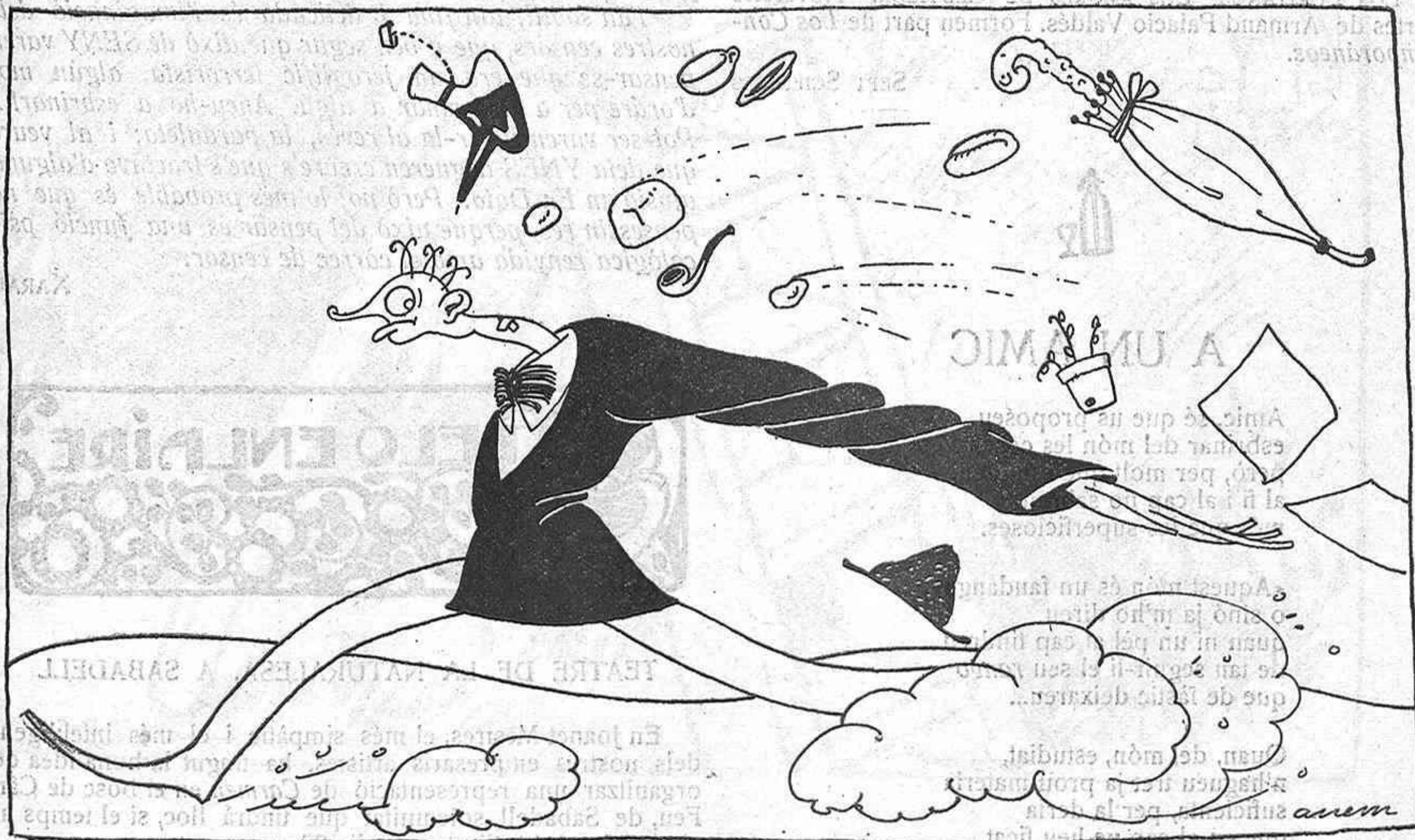
El senyor Socias es mira la guerra des de les altures, que és des d'on se l'han de mirar els poetes; que tenen ulls de àliga. Ell desentranya tot el procés moral de la gran tragedia humana, començant per cantar les delícies de la pau, d'aquella pau dolça i feconda que per sort encara disfrutem els súbdits d'En Dato, amb aquella veu d'orquestra de les ciutats agitades, veu que, com diu molt inspiradament el poeta,

Aquest número ha sigut revisat per la censura

Però vé desseguida, per contrast, la declaració de guerra i ja hi som:

*Hoy brillan las urbes con brillos siniestros;
hoy fruncen los ceños los hombres ya diestros
en blandir aceros con ira preñada.*

Des d'aquí el poeta ja s'enlaira amunt, amunt, per les més èpiques facecies dels bèlics bel·ligerants; canta l'heroisme, canta la patria, canta l'amor al pròxim, i canta, sobre tot,

Ovacló que rebrà Bn Lucà de Tena
quan torni per aquí a fè el poca-pena.

el futur amb una gran independència de místiques emocions quan diu lo que hauria d'ésser l'humanitat:

*amor de redención por amor mismo,
sin la sangre en un cáliz; cristianismo
de un Dios sin crucifijo y todo caridad.*

Aquest pensament sol acredita al senyor Socías Aldape de poeta modern, ferm humanista i exaltat lliurepensador.

En el transcurs del poema, l'autor se guarda bé de parlar mai de alemanys ni de francesos, de aliats ni de imperialistes; però de les seves *Llamaradas*, tot foc de entusiasme per la veritable justícia i tot sentiment i amor per les víctimes de la barbarie, se'n desprèn una idea simpàtica que el mariscal Joffre subscriuria de bona gana.

Sobre tot, a part del mèrit literari, el llibre del senyor Socías deixa una bona impressió en l'esperit. El seu final és altament optimista. El poeta no creu, però vol creure. El poeta sab que en aquest món la fè és el «cúralo todo» i vol tenir fè en la pròxima pau, preludi de una nova humanitat més lliure i més ditxosa.

EN MEMORIA Y HONOR DE LOS HÉROES DEL CANEY.—Documents que fan referència a aqueixa pàgina trista de l'història colonial espanyola. Conté, entre altres coses, unes fotografies del monument a Vara del Rey, aixecat a Madrid, un discurs del senyor Labra, que no s'ha adherit a l'Assemblea de parlamentaris, perquè també és dels que creuen, com En Luca de Tena, que «aquí hay gato separatista encerrado»... i ve't-ho-aquí.

MEMORIA.—Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Memòria corresponent a l'any 1916.

AMICS I MESTRES, per *Lluís Millet*. És el títol del darrer fascicle publicat per la «Lectura Popular» (*Biblioteca d'Autors Catalans*).

LOS PURITANOS—LOS AMORES DE CLOTILDE.—Noveletes curtes de Armand Palacio Valdés. Formen part de *Los Contemporáneos*.

SEPT SCIENCIES

A UN AMIC

Amic, sé que us proposeu esbrinar del món les coses però, per molt que estúdieu, al fi i al cap no sabreu més que les superfícies.

«Aquest món és un fandango»,
o sinó ja m'ho direu
quan ni un pèl al cap tindreu
de tan seguir-li el seu *rango*
que de fàstic deixareu...

Quan, del món, estúdiat,
n'hagueu tret ja prou matèria
suficienta, per la deria
que en el cap us heu ficat,
allavors, paraula seria!
Creureu ja haver començat?...

VALMIKÍ

CENSURATS

Degueren adonar-se els nostres llegidors que el «Glosari» de la setmana passada ens fou suprimit totalment per la censura.

Avui que, segons sembla, el censor màxim de la dolça Espanya senyor Sánchez Guerra, està disposat a untar d'ungüent de benevolença el llàpiz roig dels seus policíes intel·lectuals, si'ns permès sincerar-nos davant dels nostres parroquians. No s'arribessin mai a creure que som «mala gent», gent sediciosa i facciosa de la mena dels parlamentaris catalans. Déu-nos-en-guard i l'àngel bò.

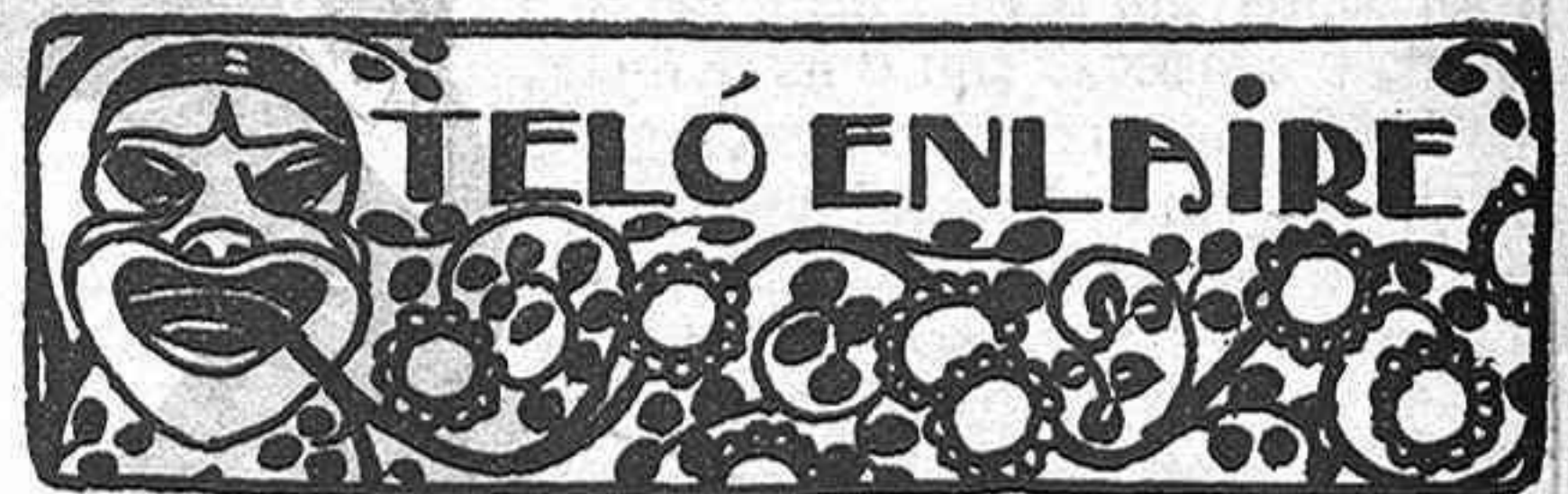
El «Glosari» de la setmana passada, corresponent al dia 19 de juliol o sia a la jornada gloriosa, per a que'ns entenguem millor, no constava sinó de una paraula, una sola i única paraula, i aquesta era la paraula SENY, dessota de la qual firmàrem, com sempre, Xarau.

SENY!

Per què va latxar-nos el senyor censor aqueixes quatre lletres?... Què tenen de particular?... Quina transcendència delictiva podien trobar-hi els barcelonins?... Quina maquiavèlica doble intenció pot encloure's en la paraula SENY?...

Tan subtil, tan fina i delicada és l'imaginació dels nostresensors, que a ben segur que això de SENY varen pensar-se que era un jeroglífic terrorista, algú mot d'ordre per a assassinar a algú. Aneu-ho a esbrinar!... Pot-ser varen llegir-la al revés, la parauleta; i al veure que deia YNÉS degueren creure's que's tractava d'alguna alusió an En Dato. Però no; lo més probable és que no pensessin res, perquè això del pensar és una funció psicològica renyida amb el càrrec de censor.

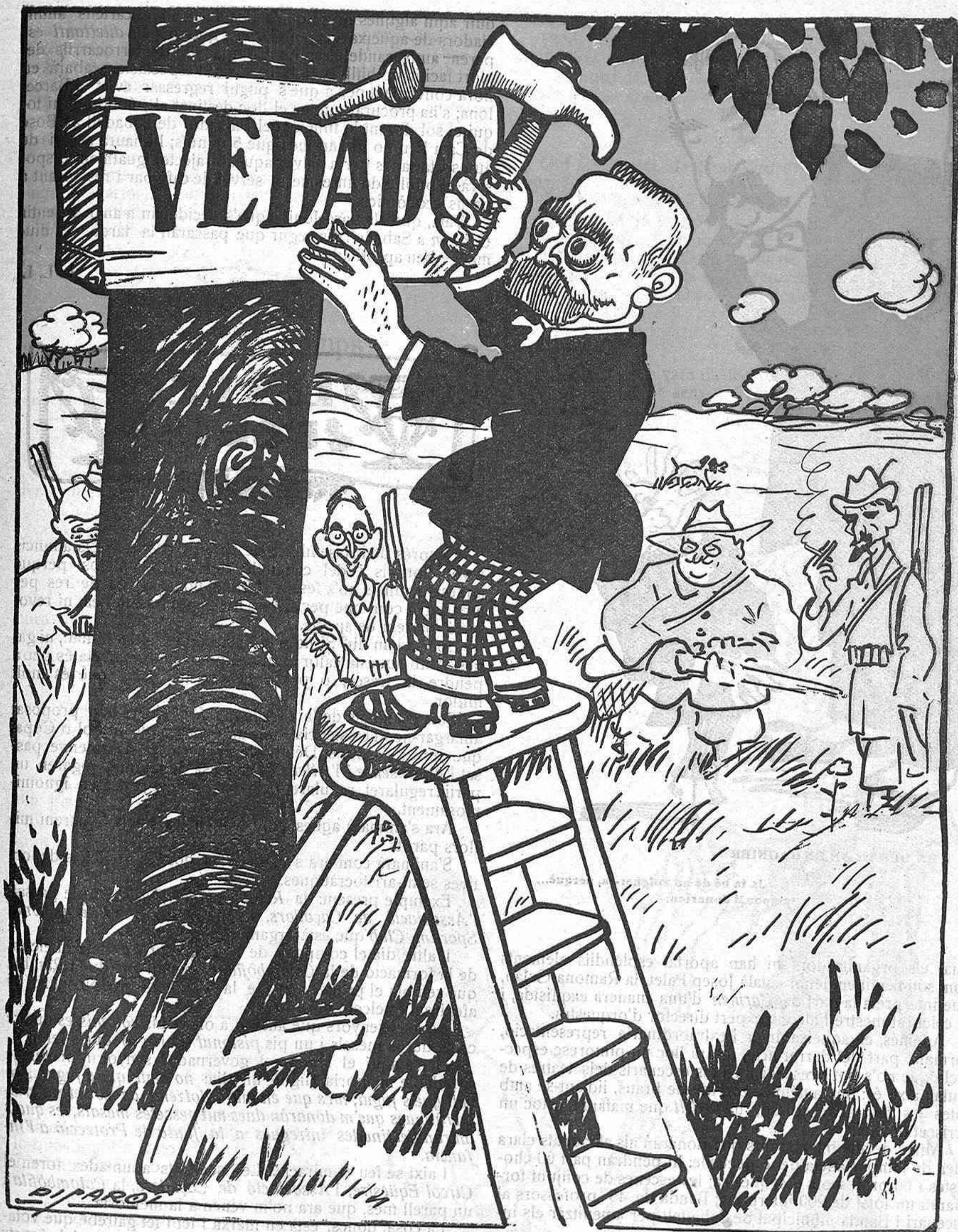
XARAU

TEATRE DE LA NATURESA, A SABADELL

En Joanet Mestres, el més simpàtic i el més intel·ligent dels nostres empresaris artistes, ha tingut la bona idea de organitzar una representació de *Carmen* en el bosc de Càn Feu, de Sabadell, solemnitat que tindrà lloc, si el temps hi ajuda, el pròxim diumenge, dia 29.

La famosa òpera del mestre Bizet és obra de grans condicions per a ésser posada en un teatre de naturalesa; per això creiem que resultarà un èxit gros aqueixa funció, en la

CAÇADORS FURTIUS

EN DURAN AN EN SAGNIER

—Ja fa bé de no volguer-la, perquè...
tampoc li donarien.

qual els organitzadors hi han aportat esplèndids elements com són l'eminent tenor català Josep Palet, la Ramona Galàn, que interpreta la part de *Carmen* d'una manera exquisida, i el celebrat mestre Falconi, expert director d'orquestra.

Ademés, en aqueixa única i extraordinària representació, formant part del darrer acte, tindrà lloc un pintoresc espectacle que no's pot presenciar en els escenaris dels teatres de ciutat; això és: una autèntica *corrida* de braus, lidiant-se amb totes les regles del toreig, un *vedell* que matarà a estoc un arriscat noviller.

Altres detalls interessants que donaran als aficionats clara idea de l'importància del espectacle: hi pendran part 60 choristes i 60 professors d'orquestra; les escenes de conjunt formaran un total de 200 intèrprets; Banda de 45 professors al escenari i Banda municipal de Sabadell per amenitzar els intermitjos.

La garantia que dona el nom d'En Mestres és prou per a esperar que l'espectacle anunciat resulti un veritable aconeixement artístic, car de tot-hom és sapigut que la representació que surt de les *seves mans* no té mai res d'envejar en lo referent a luxe, a discreció estètica i a riquesa de detalls.

Per lo que toca a comoditats per al públic, bò serà repro-

duir aquí algunes notes que's llegeixen en el cartells anunciadors de aqueixa magna *Carmen* que tots els *dilettanti* esperen amb candeletes: La Companyia de ferrocarrils del Nort facilitarà bitllets amb rebaixa; l'espectacle acabarà en hora convenient per a que's pugui regressar aviat a Barcelona; s'ha procurat que en el lloc destinat al públic no hi toqui el sol durant la funció; del Baixador de Sabadell al Bosc de Ca'n Feu no hi han més que 5 minuts; hi haurà servei de autos i tartanes per a salvar aquest trajecte; igualment disposarà el públic de un esmerat servei de cafè-bar i restaurant a preus econòmics.

Vaja, que els barcelonins que's decideixin a anar a sentir *Carmen* a Sabadell, és segur que passaràn la tarda del diumenge ben aprofitada.

L. L. L.

Després de l'Assemblea de dijous, després dels anuncis revolucionaris i del cangulo del senyor Matos perquè aquests anuncis no's fessin efectius, no'ns queda de res per a parlar. I com que per ara no hi ha més Assemblea, ni revolució, parlem de sports.

Sports han dit? Si no n'hi han. homes! No n'hi han, ni ganes. Amb aquesta calor el qui es posa en samarreta és per a pendre la fresca, o per a pendre un bany, que és molt millor.

Sols els xicots de la *Catalunya Sportiva* s'han proposat amargar-nos l'existència amb un concurs de futbol o Copa, que durarà l'estiu, si Déu no hi posa remei. Diumenge passat l'*Andresense* i l'*Atletic* de la Casa de família, jogaren un partit regular, regular pels darrers que perderen ignomiosament.

Ara s'animarà aquest curs. Venen les finals i veurem millors partits.

S'animarà com ara s'animen les nostres societats deportives semi-aristocràtiques.

Exemple present: la *Reial Colombòfila*. Exemple passat: l'*Associació de Caçadors*. Exemple futur: l'*Internacional Sporting Club* que està organitzant-se.

L'altre dia el company de *A cau d'orella* deia quelcom de la formació de la *Colombòfila* en aquell pis de la Rambla que sembla el primer acte de la *Viuda alegre*. Nosaltres hi afegirem quelcom més.

Aquells senyors que anaren a oferir als *colomistes* quatre cents duros mesals i un pis *pistonut* sabien lo que's feien.

Heu's-aquí el secret: el governador senyor Morote, de agradable memoria, digué un dia: *no vull que's jugui... no vull que's jugui, més que en mitja dotzena de societats aristocràtiques que'm donaran dues mil pessetes mesals, les quals aniràn destinades intregues a la Junta de Protecció a l'Infancia*.

I així se feu el miracle. Les societats apuntades foren el *Círcol Equestre*, l'*Associació de Caçadors*, la *Colombòfila* i un parell més, que ara no'm venen a la memoria.

La cosa, doncs, està en marxa i fet i fet gairebé que votaríem perquè s'ampliés el nombre de societats del *tapete vert*, perquè val més això, que no pas lo que passa sempre amb l'orella d'En Jordi.

Ara, que nosaltres ens hem propassat en la nostra missió ja que lo apuntat no's pot dir. Les societats abans nomenades no'n viuen del jòc. Que's cas! Totes viuen... [de vireu,

totes son honrades i de bones famílies, totes admetran al lleidor per soci mentres guardi les formes i no comprometi el *decoro* de la casa. Què més?

Sí, fins estan disposades a fomentar els esports molt més que fins ara, abocant-hi els *calés* que facin falta.

Ja es parla de que contribuiràn poderosament a que es constitueixi a Barcelona un Stadi, que d'altra manera no seria més que una il·lusió de tota la vida.

Decididament, nosaltres votem per la *Colombòfila*, pels *Caçadors* i per que facin lo que'ls dongui la gana mentres vinguin quartos, i poguem tenir *Stadium*, festes d'aviació, curses de cavalls i *tutti quanti*.

No és això?—Hip.

Diàlegs del temps

—Quan fa aquelles hores tan xafogoses m'agradaria passejar-me amb una fulana i que la dona ens sorprengués.

—Per què?

—Per quedar-me glaçat.

Si aquestes calors continuen estic per demanar relacions a la Cisa.

—I això?

—Veuràs, com que diuen que és el colmo de la frescura!...

—Mira, Laura, durant aquest temps calorós, quan me facis anar de visita, procura que sigui a casa *Doña Nieves*.

—Si que tens poc gust, puix és una senyora que reb amb una fredor...

—Precisament *per xò*.

—Figura't que en el taller és impossible aguantar-hi, La nostra industria exigeix una temperatura molt elevada...

—Caram!

—A més, per postres m'estic en l'últim pis d'una casa del carrer de l'Infern ont el sol hi bat tot el dia...

—Si que *estàs fresc!*

P. CATALÀ

ESQUELLOTS

Va transcórrer el dia 19 i els mals auguris no tingueren, afortunadament, realitat.

Se celebrà solemniament la magna Assemblea de Parlamentaris—a pesar de lo que digui En Dato—i l'acte seriós i digne fou com una primera pedra posada en el solar erm i àrid de la vella Espanya.

I, amb la bona voluntat de tots, la primera pedra esdevindrà aviat un monument gloriós.

Don Alexandre Lerroux, diumenge a la tarde, ocupava un dels palcos de «Las Arenas».

No hi ha res a dir.

Però, pel nostre tarannà, la veritat, els parlamentaris fan molta més patxoca a l'Assemblea que als Toros.

Com que la primera llei que dicti el Govern popular hauria d'ésser contra el barbre espectacle!...

Qui substituirà de Real Ordre al senyor Martínez Domingo?

Qui serà alcalde de Barcelona?

Qui en voldrà ésser?

En Sagnier?... Que ho probi!

Me sembla que el Govern s'ha de veureapurat per a donar la vara, després de tot lo ocorregut.

Una idea, senyor Dato: Faci alcalde an En Bravo Portillo. S'ho mereix.

Hi ha vacant la vara d'Alcalde.

¿Volen dir que'l senyor Pich, amb les ganes que'n té, la tornarà a demanar?

—Com va, senyor Gutiérrez?
—Per ara anem tirant.

En la vaga ressenya, copçada aquí i allí, que de l'Assemblea feu *Las Noticias*, s'hi llegia entre ratlles de punts suspensius:

«El retén de bomberos del Parque fué aumentado al mando de su comandante señor Audet.»

Fins els bombers tenien preparats contra els assembleistes?

I doncs? Que tenien pensat disoldre la reunió a raigs de mangueres?...

Aquest Dato totes se les pensa!

En la campanya política i democràtica d'aqueixos dies passats, *El Diluvio*, el vell diari lluitador, no semblava pas el mateix d'anys enrera.

Ha estat prudent, censurat i «comedito», mateix que fos un cosí germà de la «sesuda» *Vanguardia*.

Ja ho deien, comentant-ho, un municipal i un antic suscriptor que té taverna oberta pels voltants de la Plaça Real:

—No ho entenc; en aquest diari fa un quan temps que s'hi veuen altes i baixes...

—Més baixes que altes, responia l'altre.

Els diputats forasters que vingueren a Barcelona amb motiu de l'Assemblea, restaren encantats de l'esperit cívic del nostre poble.

D'aquella manifestació sorda—sorda, però imponent—de la tarde del dijous, no se'n savien avenir.

Aquell bullir d'ànimes patriotes valentes, entre mig de terceroles i de fusells, els semblava cosa nova.

I davant de tanta ardidesa i de tanta consciència, els parlamentaris castellans, plens de fè en la nostra raça s'entusiasmaven. Realment hi havia molt de fè i de miracle, als seus ulls.

Si allò arriba a durar un dia més, En Castrovido se'n torna a Madrid sense croces.

En la plataforma d'un tramvia, el dia 20.

Un senyor castellà que porta un bastó bastant groixut i un bigoti bastant recargolat, parla amb el cobrador:

—No tiene gracia. Eso no es lo prometido. Debieron haber ido donde dijeron...

El conductor se'l mira, se'l mira... però no diu res.

—Ha sido un fracaso. La cuestión era no así, sino cara a cara...

El conductor se'l mira, se'l mira... però no diu res.

—Créame; es una cosa ridícula... que hace reír.

El conductor se'l mira, i li diu:

—Sí sí; però us han ben fumut!

A la plataforma els que no s'atreveixen a riure, baixen.

Gracies a Déu, que podem dir que hem tingut un alcalde popular i que podem dir-ho amb raó.

Xòqui-la, senyor Martínez Domingo. Vostè és tot un home.

(Al mateix temps acompanyem en el sentiment an el pseudo-popular senyor Pich i Pon).

Per dignitat, per consciència, per amor al poble, el senyor Martínez Domingo ha dimitit el càrreg d'alcalde de Barcelona.

Quan manin els nostres, que manaran aviat, lo primer que els nostres han de fer és una obra de justícia i una restitució:

Posar d'alcalde popular de Barcelona al senyor Martínez Domingo.

El senyor Matos no ha seguit l'exemple de l'alcalde.

Sabem perquè.

Diu que fa pocs dies, després de parlar per telèfon, tancà el puny, i menaçant amb ell, digué:

—Al menys, ens enterraràn plegats.

Amén!

Diumenge foren a Barcelona, *actuant*, el *Gallo* i la Pastora Imperio.

En Junoy va tenir una feina, per a quedar bé amb tots dos!...

El Governador civil va denegar el permís per a celebrar una corrida nocturna la revetlla de Sant Jaume.

Ja sab el que's fa el senyor Matos.

De sobres deu conèixer aquells quatre versos clàssics:

«El dia de sant Jaume

del any trentacinc.

hi va haver gran gresca

dintre del torín...»

I l'home no està per gresques.

Llegim:

«Practicada la autopsia en el cadáver del individuo que fué muerto el jueves pasado en la calle del Conde del Asalto, se nos dice que el cuerpo presenta en la espalda una herida producida por bala de mauser.»

—Encara, n'hem sortit baratet—pensarà En Dato.—Un mort i per l'espatlla?... *Puede el baile continuar!*

Ens escriuen de Madrid que fa pocs dies se trobà al mig del carrer, una pobra senyora sola, plorant abandonada, plena de desolació...

Convenientment auxiliada, resultà dirse Donya Digna Conciencia Ministerial.

Segueix en gravíssim estat.

Després de la primera, ve la segona.

I la segona, segons sembla serà sonada.

Després d'un dia en vé un altre. Les coses van seguint.

I després de 78, creixent, creixent, s'arriba als doscents i... a més; si convé.

La sol·lució ben aviat se farà pública.

En Forgas i En Benet i Colom no saben lo que els hi passa al adonar-se del ull polític amb que els ha favoregut la Naturalesa.

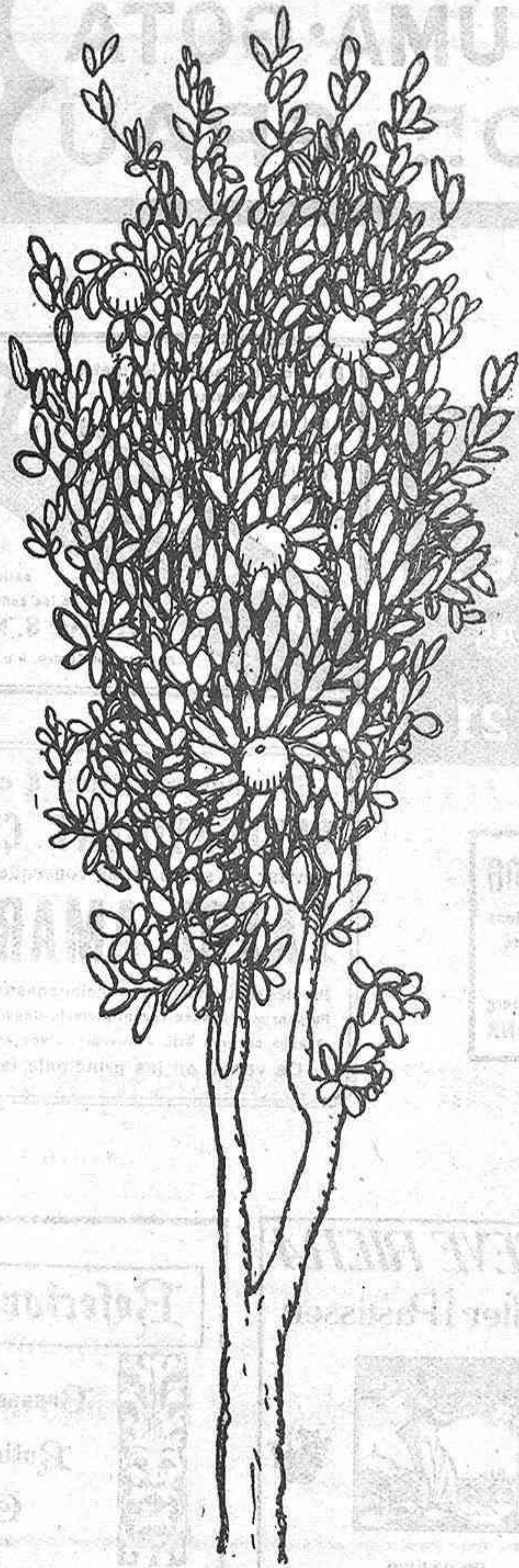
En aquest cas si que pot ben dir-se que no hi veuen de cap ull. I sinó, que avui els hi vagin a preguntar.

Cabres ací, cabres allà!...

Finalment, el nostre Excel·lentíssim ha acordat obligar als cabrers de Barcelona el trellat de les seves quadres a l'extra-radi. Així mateix prohibeix el pas dels remadets pels carrers del interior.

Felicitem al senyor Vidal i Valls; ja no s'entrebancarà més amb les cabres.

I felicitem a les cabres; ja no s'entrebancaràn més amb el senyor Vidal i Valls.

L'arbre de la patria comença a donar fruit

El tristament cèlebre criminal «El Floro» ha sigut trel·ladat a València.

Amb *El Floro* fòra i disolts els parlamentaris de la faciosa (?) Assemblea, les autoritats ja poden respirar i posar-se tranquiles.

Ja estan lliures de fascinerosos.

Com els nostres lectors hauràn sabut ja per els diaris, l'il·lustre català, el president de la Diputació de Barcelona i de la Mancomunitat, se troba greument malalt en sa casa pairal de Castelltersol.

L'ESQUELLA, no vol deixar de fer vots per al restabliment de l'Enric Prat de la Riba que tant de be pot fer encara a Catalunya i a Espanya.

Orfeo Gracienc.

Un hermós concert tingué lloc diumenge passat en el local del «Orfeo Gracienc», a càrrec del «Orfeo Barcelonés».

Fóren molt aplaudides totes les parts del programa i molt principalment la segona (cançons amb gests per la secció d'infants) i la de conjunt.

Mereixen una coral felicitació els seus directors.

Un diari es lamenta de la falta de vigilancia en que's troba el carrer d'En Guardia.

Si és de *Guardia* i no hi ha guardia, el diari té raó.

Això és, més que paradoxa, una greu contradicció.

Tan mateix, de poca cosa es queixen els veïns del Born. Figurin-se que s'atreveixen a protestar de la fortor de les cloaques.

Que vinguin pels barris del carrer del Olm i veuràn coses pitjors.

Aquí la cloaca va per damunt del carrer.

Se diu que si això...

Se diu que si allò...

Uns pensen que...

Altres creuen lo contrari...

Hi ha qui creu que això no és res.

Altres asseguren que si aquí que si allà...

Me voleu creure?

De tot ne té la culpa el Govern!

L'incommensurable *Pep Cistellé* m'envia el següent xistu:

—En que se sembla un capellà a un viudo?...

—En que ni a l'un ni a l'altre els poden fer portar banyes.

En Palaudaries porta el seu fill al quint pis del «Liceo», a sentir una òpera.

En un dels intermedis, el noi s'aboca a la barana per a mirar a la *platea*.

En Palaudaries, tot esverat:

—No f'aboquis, noi, que si queies a una butaca em farien pagar l'excés.

Un matrimoni surt de viatge; però, al arribar al tren, la muller diu al marit:

—Ai, Peret!... ens en hem d'entornar a casa. No hem deixat res ni pel gat ni pel goç.

—Bé, no t'apuris, dona. Si el gat té fam se menjarà el goç o vice-versa, i llestos.

ARTRITISMO · REUMA · GOTA PIPERAZINA D.^R. GRAU

PÍDASE EN TODAS PARTES

LICOR BREA MÚNERA

CONTRA

- CATARROS
- TOSSES-BRONQUITIS
- EXPECTORACIONES
- ASMA Y DEMAS AFECCIONES DEL
- APARATO RESPIRATORIO

LABORATORIO MÚNERA
CASA FUNDADA EN 1875
BARCELONA

EL
**CALZADO
SORPRESA**
ES LA MARCA MAS
ACREDITADA
SALMERON 21

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Cálculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA
LAMBIOTTE HERMANOS
Solvimor Urotropina - Hexametileno tetramina - Formina

PÍDASE folleto explicativo. Muestras a los señores médicos
Agte. gen.: **S. NAVARRO**
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

GUILLERMO PATTBERG
Importador de Maquinaria de toda clase, Hierro, etc. :: Fabricante de Guarniciones para Oardas
Teléfono 634 - Direc. tel.: Patberg Cortes, 649, ent.º **BARCELONA**

El millor remei per a curar el
ESTRENYIMENT CRONIC
I evitar les seves fatals conseqüències és el
LAXOL AMARGOS
Preciós regulador de les funcions gastro-Intestinals
Purgant vegetal suau-Laxant perfecte-Depuratiu sens rival
27 anys de gran èxit. - Proveu-lo i vos en convencereu
De venda en les principals farmacies

CALÇATS FINS I ECONÓMICS DE TOTA MENA

LA FRANCO ESPAÑOLA
ESCUDELLERS, 25
BARCELONA

MENSAJE O BARCELONÉS
ESCRIPTORI PÚBLIC

S'admeten cartes en llista
Repertiment de cartes, circulars, &
: Se posen al dia llibres de comers
atrassats i s'arrangen tota mena de
assumptes referents a comptabilitat
Plaça Beat Oriol, 10
Placeta del Pi, 10
Telèfon A 4499

NOTA.—Abonaments per a encàrregos per telèfon de dins i de fóra de la capital. Demànin-se detalls.

ESTEVE RIERA
Confiter i Pastisser

Pa de luxe

RAMBLA D CANALETES 911
TELÈFON. A. 2766
BARCELONA

Refectonium

Brasserie
Pâtisseries
Grilleries

Rambla del Mig, 36-38
:: Telèfon A 4646 ::

Parque de Barcelona

NOVES ATRACCIONS
DE GRAN ACCEPTACIÓ

Elegant centre de recreacions

Totes les nits, concerts
per la Banda Martinense

Gran Cassino · Esmerat servei de Cafè-Restaurant · Coberts de 5 a 7 ptes. · Balls moderns de Saló

Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar. n.º 2

TELÉFONO 4115

NOVEDADES

MARQUÉS DE CORTINA

TERRA INCÒGNITA

Un tom 1'50 pessetes

GABRIEL ALOMAR

La guerra a través de un alma

Un tomo 3'50 pesetas

RICARDO DE LEÓN

EUROPA TRÁGICA

Un tomo 3'50 pesetas

EL CABALLERO AUDAZ

Lo que sé por mí

Un tomo 3'50 pesetas
3.ª SERIE

JOAQUÍN BELDA

La pregunta de Pilatos

Un tomo 3'50 pesetas

ANTONIO MAURA

Treinta y cinco años de vida pública

Un tomo 3'50 pesetas

Biblioteca Llamurada

ANTONIO DE HOYOS

La Procesión del Santo Entierro

Un tomo 0'95 pesetas

CONCHA ESPINA

Ruecas de marfil

Un tomo NOVELA 3'50 pesetas

Ortografía Catalana

Segons el sistema adoptat per l'Institut d'Estudis Catalans

(Accentuació gràfica i ortografia de lletres)

0'25 pessetes

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos, si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

FRUITA DEL TEMPS

—Mireu-se'l, pobret; no hi veu ni hi sent, i no més
sab dir que tres paraules: «No passa res».